

**Rødt støtter
fagbevegelsen:**

**Krisepakke
for folk
– ikke for banker**

**Skap
arbeidsplasser**

Forsvar offentlig pensjon!

En ny aksjon er startet som heter «Forsvar offentlig pensjon». Målet er å komme ut med mest mulig informasjon om pensjonsordningene i stat og kommune slik de er i dag, og om de planlagte ødeleggelsene av dem.

Konferanse 18. november – se side 4

LES MER OM KAMPEN FOR Å BEVARE DE OFFENTLIG ANSATTES PENSJON PÅ SIDE 2, 4 OG 5

På Rogalandskonferansen vedtok LO i Stavanger og omegn og LO Kommune nylig krav til regjeringa om å bruke penger på tiltak som folk har behov for og som skaper arbeidsplasser, ikke på banksjefene. Dette er også Rødts krav.

Regjeringa kaster hundretalls milliarder i fanget til bankene, men burde heller satse på offentlig boligbygging, barnehager, sjukehjem, jernbane, veier, fornybar energi og mange nødvendige tiltak i kommunene.

LES LEDEREN PÅ SIDE 2 OG
INTERVJU MED RØDT-LEDER OG
ØKONOM TORSTEIN DAHLE PÅ
SIDE 3

B-Postabonnement

Returadresse: Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

LEDER

Torstein Dahle

Invester direkte i velferd og arbeid, ikke send gavepakker til bankene!

Kapitalismen er i krise. Regjeringa er altfor passiv, reagerer for seint og for lite, og er først og fremst opptatt av å hjelpe finanskapitalen, ikke folk flest. Enten har den ikke forstått alvorret i denne krisa, eller så fører den bevisst folk bak lyset ved å si at i Norge har vi så robust økonomi og så gode systemer at vi ikke vil bli vesentlig berørt.

Gode tiltak som regjeringa ikke setter i gang: Vedlikehold av offentlige bygninger, offentlig boligbygging som kan gi høyst tiltrengte, rimelige utleieboliger, kjøre i vei med studentboligprosjekter, ruste opp Husbanken til å overta det aller meste av boligfinansieringen med lån til lav rente og lang avdragstid. Husbanken må blant annet overta finansieringen for dem som holder på å bli gjeldsofre. Og – svært viktig – omfattende tiltak for å få ned utslipp av klimagasser, f.eks. satsing på jernbane og annen form for kollektivtransport i stedet for privatbiler, fornybare energikilder, opprustning av strømmettet og kraftstasjonene.

Det statsbudsjettet som ble lagt fram, inneholder ingen slike offensive tiltak som situasjonen krever. Med brask og bram ble det lansert en 15-milliardersatsing på oppussing av skoler og basenger. Men det var 15 milliarder fordelt på åtte år, slik at det bare ble to milliarder i 2009. Og så viste det seg at det ikke dreide seg om en bevilgning, men et lån som kommunene selv måtte betale tilbake. Hele «satsingen» kokte ned til å gjelde gjeninnføring av en ordning med rentefrie lån, som regjeringen selv hadde opphevet for et par år siden. Det er bare rentefriheten som er «satsingen». I 2009 betyr det 62 millioner – altså ganske langt fra 15 milliarder! Det er flere lignende eksempler i dette statsbudsjettet. Dessuten: Statsbudsjettet gjelder først fra 1. januar 2009. Men mange mister jobben før den tid, så her trengs tiltak straks.

I disse krisetider er det ingen partier på Stortinget som fremmer fagbevegelsens krav. Rødt ville gjort det.

Tjenestepensjon på spill

Omtrent 1/3 av alle arbeidstakere – 725 000 – er medlemmer av en offentlig tjenestepensjonsordning. Det er ikke lite disse har å tape. Tjenestepensjonene i offentlig sektor er langt bedre enn de ordningene de fleste i privat sektor har. Her skal vi nevne de viktigste elementene.

Rødt nytt

Opptjeningsstid

Det trengs bare 30 års opptjening for å få full pensjon. For langtidsutdanna, for kvinner med noen år med omsorgarbeid og for mange som har en del av sitt yrkesaktive liv utenfor offentlig sektor, er denne regelen avgjørende.

Sluttlønna avgjør

Pensjonen regnes i forhold til sluttlønna. Spesielt i stat og kommune vil de aller fleste ha høyest lønn de siste åra, så det er en voldsom fordel at det er sluttlønna som teller. Det er langt bedre enn om alle åra eller de tju beste telte.

Det er ei ytelsesbasert ordning – 66 prosent av sluttlønna. Uansett

hva som skjer med folketrygd og AFP, så har du med full opptjening rett på 66 prosent av sluttlønna di i livsvarig pensjon. Og ordninga er ikke avhengig av aksjekursenes utvikling, slik innskuddsbaserte ordninger er. Egentlig får du mer enn 66 prosent. Enslige får ¼ G ekstra (17 600), alle får minst 10 prosent av G ekstra (7000). Dette skyldes at samordninga med folketrygda ikke skjer fullt ut.

Gunstig AFP

Fra 62 til 64 år er det i hovedsak samme ordning som i privat sektor. Forskjellen er at AFP-tillegget er på 21 400 kroner i året brutto mot 11 400 kroner netto i privat. Men det som er gull verdt, er retten til å gå over på tjenestepensjon fra 65 år. For de aller, aller fleste AFP-pen-

sjonister betyr det et stort hopp i pensjon opp til 66 prosent av sluttlønna.

Særaldersgrenser

Om lag tretti prosent av de offentlig ansatte har særaldersgrenser, rett til å gå av med full pensjon ved 65, 63 eller 60 år. 85-årsregelen gjelder for alle med særaldersgrense. Dersom alder og antall opptjeningsår overstiger 85 år, kan du gå av tre år før særaldersgrensa. Det betyr altså at sykepleiere, som har særaldersgrense 65 år, kan gå av ved 62 år og få full pensjon, dersom de begynte i offentlig sektor før de fylte 32 år. Da slipper de AFP og kommer mye bedre ut.

Andre pensjoner

Uførepensjon og etterlattepensjon er inkludert i de offentlige tjenestepensjonene. Det er ordninger som de færreste andre tjenestepensjoner omfatter. Særlig viktig er uførepensjonen, som også skal garantere 66 prosent av sluttlønna.

Lesetips

I pose og sekk

– thriller om rike kapitalister og deres hjelpere

I pose og sekk handler om hvordan en liten gruppe rikfolk innretter seg for å utnytte verdiene i Eckbos legater. Legatene er organisert som stiftelser og er verdt mer enn 1,2 milliarder kroner. De skal ifølge statuttene dele ut penger til ideelle formål, men de som har sittet i legatets hovedstyre, har heller sørget for å bevilge betydelige midler til seg selv, for eksempel i form av skyhøye styrehonorarer. Ei gransking av Eckbos legater vil bli ei belastning for enkeltpersoner i Oslos overklasse, og dessuten for Fremskrittspartiet og Oslo Høyre.

Rødt nytt anbefaler boka, som er skrevet av Erling Folkvord, Anne Kathrine Eckbo og Espen Mathisen, som julepresang til alle som liker å lese om hvordan den rike overklassen skruppelløst omgår lover og misbruker makt for å tilfredsstille egen grådighet. Boka koster 168 kroner og bestilles fra *Rødt!*, boks 124, 3251 Larvik eller på e-post fra roedt@marxisme.no.

Sekstimarsdagen

– den neste store velferdsreforma?

Forfatterane Magnhild Folkvord og Ebba Wergeland seier i forordet: «Denne boka gir deg ikkje svaret på kvar grensa går for forsvarleg kjøpekraft, eller korleis du skal kvitta deg med tidspresset i kvardagen din. Men den viser fram nokre av dei erfaringane som er gjorde med sekstimarsdag, både forsøk som har vore så vellykka at dei har vorte varige, og forsøk som var mindre vellykka. Vi gir også ein del råd som vi håpar kan vera til nytte om du har lyst til å få prøvd ut sekstimarsdag på din eigen arbeidsplass.»

Boka er gitt ut på Gyldendal og kostar 339 kroner.

Rødt! nr 3A

Latin-Amerika sier: ¡Yo, sí puedo! – Ja, jeg kan!

Eit rykande ferskt ekstrasnummer av *Rødt!* er tilgjengelig. Helene Heger Volder og Elin Voldner Rutle har vore i Bolivia på oppdrag frå *Rødt*, og tidsskriftet har samanfatta erfaringane dei henta. Heftet tar mellom anna for seg handelssamarbeidet ALBA og ser korleis dette fungerer i høve til dei nyliberale modellane USA har pressa fram, FTAA og CAFTA.

Heftet kostar 50 kroner og kan bestillast frå *Rødt!*, boks 124, 3251 Larvik eller på e-post frå roedt@marxisme.no. Å bli abonnent kostar 255 kroner, som du sender til *Rødt!*, konto 6276 05 28108.

Kapitalismen er skadelig

– Partileder og økonom Torsten Dahle, er vi ved starten på en verdensomspennende depresjon?

Johan Petter Andresen

– Ja, mye tyder på det. Denne krisa er ikke bare en finanskrisa. Den er en dyptgripende krise i hele den internasjonale kapitalismen.

Det er ikke nok for kapitalen at arbeidsfolk over hele verden skaper enorme verdier og forsyner kapitalistene med mer profitt enn noensinne. Da Norsk Hydro i juli framla halvårsregnskapet sitt og hadde tjent «bare» 2,8 milliarder, reagerte markedet negativt, fordi Hydro trengte å tjene mer. Hydro må få kapitalen til å vokse raskt, dersom de skal hamle opp med konkurrentene.

Boble

Over hele verden driver de hverandre framover på samme måte – i et konkurransekamp om makt og rikdom. Kapitalen vokser mot himmelen, men profitten må hentes fra arbeidsfolks verdiskaping. Selv med intens rovdraft på mennesker og natur, er det umulig å få profitten til å vokse raskt nok.

Kapitalistene har prøvd å holde oppe farten kunstig ved å føre mye kapital inn i spillet på aksje- og eiendomsmarkedene, og ved å lure folk inn i nye gjeldskonstruksjoner som kan blåse opp gjelda til ekstreme høyder. Dette har de tjent store formuer på, men det er papirgevinsten uten dekning i faktisk verdiskaping. Finansfolk i USA har spredd spekulative finanskonstruksjoner i stort omfang til mange land. Før eller senere måtte disse boblene sprekke. Nå sprakk de – først i USA, og så raser det videre over hele verden.

Høna eller egget

– Er det finanskrisa som er årsaken til problemene i den såkalte realøkonomien? Eller er det problemer i realøkonomien som har skapt finanskrisa?

– Kapitalismens grunnleggende problem ligger i realøkonomien, ved at det er umulig å få den faktiske verdiskapingen til å vokse like raskt som kapitalen kan vokse. Også finanskapitalen har sitt utgangspunkt i den faktiske produksjonen av verdier, men etter hvert har den begynt å leve sitt eget liv, tilsynelatende fristilt fra de grenser som virkelighetens verden setter.

Dynger folk ned i lån

I USA prøvde de å holde farten oppe i boligproduksjonen ved å gi boliglån til folk som egentlig ikke hadde råd til det. På den ene siden «overproduksjon» av boliger, på den andre siden boligsøkende som ikke hadde penger nok. Under kapitalismen utvikler det seg gang på gang ulike former for «overproduksjon», drevet fram av den stadig voksende kapitalmengden. En «lur» måte å fikse den nødvendige etterspørselen på, er ved å dyngne folk ned i lån som de egentlig ikke har råd til.

Dette samspillet mellom boligmarked, «lure» långivere og folk som fikk kjøpe bolig uten å ha råd til det, fikk et svært omfang. Rundt disse lånene ble det lagd innflokke konstruksjoner som ligner på pyramidespill, og de ble spredd over hele verden. Dette sprakk, og det utløste kriseutviklingen.

Arbeidsløshet

– Hvordan vil vanlige folk merke krisa?

– Høyere rente blir tung å bære for mange. Det blir en raskt voksende arbeidsløshet. Mange får mye dårligere råd, og en del klarer ikke lånene sine. Det blir

rask vekst i antall gjeldsofre, ikke minst blant unge som er blitt lurt inn i sleipe boligprosjekter med svære lån.

Still offensive krav

– Hva mener du er de viktigste kravene som fagbevegelsen og folkelige organisasjoner bør reise nå?

– Det er tid for offensive krav. De titalls og hundretalls milliarder som staten nå stiller opp med, må ikke gå rett til bankene, men komme i sirkulasjon via prosjekter og tiltak som kan hindre arbeidsløshet, hindre at folk blir gjeldsofre, sette kommunene og fylkeskommunene i stand til å løse sine viktige oppgaver på en bedre måte.

Viktige aktuelle tiltak er vedlikehold av offentlige bygninger, offentlig boligbygging som kan gi høyst tiltrengte, rimelige utleieboliger, kjøre i vei studentboligprosjekter, ruste opp Husbanken til å overta det aller meste av boligfinansieringen med lån til lav rente og lang avdragstid. Husbanken må bl.a. overta finansieringen for dem som holder på å bli gjeldsofre. Og – svært viktig – omfattende tiltak for å få ned utslipp av klimagasser, f.eks. satsing på jernbane og annen form for kollektivtransport i stedet for privatbiler, fornybare energikilder og opprustning

av strømmettet og kraftstasjonene.

Dessuten er det viktig å engasjere seg i kamp mot sosial dumping og mot rasisme.

Rødts rolle

– Hva er Rødts rolle i denne krisa?

– Rødts rolle er å arbeide for krav og tiltak som kan dempe effekten av krisa for folk flest, og bidra til å organisere folks kamp for slike krav. Samtidig må Rødt avsløre hvordan makt-haverne nå overfører kolossale verdier til verdens finanskapitalister.

Men Rødt har også en annen, enda viktigere rolle: Å peke på hva som er årsakene til krisa, at den er en systemkrise som viser hvor skadelig det er å organisere menneskenes samfunn etter kapitalistiske prinsipper. Tida er overmoden for at folk rundt omkring i verden tar makta fra kapitalistene og i stedet innfører et sosialistisk samfunn, der det er folks egne, prioriterte behov som styrer beslutningene, ikke kapitalens profittkrav. Det krever at arbeidsfolk aktivt styrer samfunnet, i stedet for at de blir styrt.

En annen verden er nødvendig. Som Rudolf Nilsen skrev: «Kan hende det gjelder å redde vår jord!»

Det store krakket i 1929

Det store børskrakket som begynte i september 1929, kom som lyn fra klar himmel på børsmeklere i Wall Street i New York, USA. Men i tiårene før hadde produktiviteten økt sterkt sammen med klasseskillene. Overklassen drev fram ei spekulasjonsboble på børsen. Så sprakk ballongen. På det meste falt aksjeverdiene med over 85 prosent. Børskrakket var innledningen til en verdensomspennende økonomisk depresjon (med unntak av Sovjetunionen, som opplevde sterk vekst i samme periode). I USA var bruttonasjonalproduktet (den totale produksjonen av varer og tjenester i samfunnet) over 30 prosent mindre i 1933 enn i 1929. Depresjonen innebar massiv arbeidsløshet og sterkere motsetninger mellom stormaktene og ble avløst av den andre verdenskrigen i 1939.

FATTIG OG RIK

Lønnsøkning

Gjennomsnittlig førte årets lønnsoppgjør til en økning i lønna på 6,34 prosent.

Prosenttillegg

Rådmann Knut Wille i Skien har fått en lønnsøkning på drøyt 70 000 kroner. Han går fra 766 000 til 836 400 kroner i årslønn med virkning fra 1. mai i år. Han forlangte hva tariffoppgjøret ga.

Kilde: *Varden*

Gjennomsnittslønn

Gjennomsnitt brutto inntekt 2006 293 600. Medianinntekten – det beløpet som deler ei gruppe i to like store deler, dvs at det vil vere like mange over som under grensa – er 339 200 kroner i 2006 etter skatt.

I 2007 var gjennomsnittlig årslønn for ansatte i finansiell tjenesteteyting 670 500 kroner; for bankansatte var den 520 700 kroner og for ansatte i varehandelen 382 300 kroner.

Kilde: SSB

1 G

Grunnbeløpet i Folketrygden er 70 256 kroner. En minstepensjonist får 1 G + 94 prosent → 136 296 kroner. En gift minstepensjonist får 122 245 kroner.

Kilde: Nav

Kvinnelønna

Kvinnerns lønn som andel av menns lønn utgjorde 84,3 prosent i 2007 og er tilnærmet uendret fra året før. I offentlig sektor utgjør kvinnerns lønn 88,1 prosent av menns lønn, mens lønna til kvinner utgjør 83,1 prosent av menns lønn i privat sektor.

Kilde: SSB

Flere millionærer ...

52 000 nordmenn tjente mer enn 1 million i 2007, antallet gikk opp med 13 500. 680 av disse hadde over 10 millioner kroner i inntekt.

Kilde: Lindorff

... og de ble rikere

568 nordmenn hadde en nettoformue på over 100 millioner kroner, en økning på drøyt 30 prosent fra 2006, viser beregninger fra kredittopplysningsselskapet Experian.

Småsparere?

Mille Marie Treschow om finanskrisa: «Hvor rart det er at ikke staten garanterer. Det er mange småsparere og mennesker rundt omkring som er usikre på midlene sine.»

(Staten garanterer for innskudd opp til 2 millioner – og har du ikke brød, kan du spise kake.)

Kilde: *Dagens Næringsliv* 13.10.08

for

– Forsvar offentlig ansattes pensjon

Bare en av hundre kvinner og fire av hundre menn jobber i dag til de er 70 år. Pensjonsreformen vil at folk skal jobbe lenger enn de gjør nå, og premierer økonomisk dem som klarer det. Men hvor mange orker?

Jorun Gulbrandsen

Rødt nytt spør Stein Asthøy, leder av Sosiale institusjoners fagforening i Oslo, som er ei forening i Fagforbundet.

– Gjennomsnittlig faktisk pensjonsalder for kommunalt ansatte er i dag under 60 år. SpareBank1 vil selge forsikringer, og et av deres reklameargumenter er: «Er du kvinne og 35 år, er sjansen for at du blir ufør før du fyller 65, hele 40 prosent». Ja, mange sliter seg ut i et alt for hardt arbeidsliv. Men vi vil ikke at de skal betale private forsikringer for å klare seg. Vi vil ha ei god, offentlig folketrygd som tar vare på alle.

Pensjonen i lønssystemet

– Hvorfor har offentlig ansatte en god pensjonsordning?

– Det er fordi pensjonsordningene i stat og kommune har vært en del av lønssystemet. Det har vært aksept for at lønna ikke har vært så høy, mot at folk har hatt pensjonsordninger som har gitt ganske stor trygghet på flere områder. Nå kan vi miste dette.

– Konsekvenser?

– Mange kvinner vil i tilfelle komme ekstremt dårlig ut.

I dag får en offentlig ansatt 2/3 av sluttlønnen i pensjon etter 30 år. I det nye systemet i privat sektor må du jobbe i 40 år på full tid for å få en noenlunde grei pensjon. Det nye systemet har høyere krav til lønn. I offentlig sektor er det veldig mye deltidsjobber, mange får ikke noe annet, og det er særlig kvinner som har dem. Og de har lav lønn. Mange tusen vil ikke kunne ta ut tidligpensjon, titusener blir minspepensjonister. Derfor: Sluttlønnen må bestemmes!

Vinnerne

– Noen vil tjene på ordninga som ansatte i privat sektor har fått?

– Ja, vinnerne er de med høy lønn og god helse, en som tjener en halv million i året og jobber til han er 67,5 år, får 75 500 mer i pensjon i året. Dersom han lever til han er 80 vil han altså få 1 million mer enn han ville fått etter dagens regler. Mens de slitne i bæring og trøstestjobber ikke engang kan gå av når de egentlig ikke orker mer.

Det store salgskortet til regjeringa er jo at du skal kunne fortsette å tjene penger ved siden av alderspensjonen din. Men hvem kan det? Ikke de utslitte, ikke de uføre – og

kanskje vi også får høre mindre om dette, etter hvert som arbeidsløsheten kommer til å stige ...

Et klassespørsmål

– Det er stor forskjell på øst og vest?

– Pensjonsreformen sier at du sparer deg opp en pensjonsformue, og den skal fordeles på de forventede leveårene for ditt årskull. Levealderjustering, kaller de det. Et veldig kynisk prinsipp. De kaller det faktisk også en «arvegevinst» hvis uventede mange i kullet ditt dør, for da blir det mer penger på resten!

Dette er et tydelig klasse-spørsmål. Jeg har bodd hele livet på østkanten i Oslo. Vår gjennomsnittlige levealder er under 70 år. Skal vi ha et snev av humor her, burde jeg få min sekk med penger når jeg er 67 år, og så dra på jordomdeling i to år og leve i sus og dus til jeg blir 70 år og dør ... Mens de i vest, på Vinderen, som blir 87 år, de må husholdere og legge planer ... Hvorfor skal de leve av pengene mine som jeg ikke får brukt ... Vel, dette systemet er jo ikke noe å le av ...

Sin egen lykkes smed

– Hva vil skje med det felles ansvaret?

– Siden folketrygda ble innført for 50 år sia, har tankegangen vært at alle skal betale, og alle skal få. De rike har riktignok klart å bidra lite til felleskassa, men den generelle

holdninga i samfunnet har vært at jeg betaler inn, for at hvem som helst skal få behandling på sjukehus eller få nødvendig trygd. De som er pensjonister i dag, har betalt inn hele tida, til dem som var pensjonister og på sjukehus da. For eksempel. Det er denne tankegangen som nå skal brytes ned. Enhver skal være sin egen lykkes smed, ved hjelp av private penger og private muligheter klassemessig og helsemessig. Dette må vi ikke godta.

Slåss i privat sektor!

– Kan offentlig ansatte forsvare at de skal ha 30 års opptjening for full pensjon, mens privat ansatte har 40?

– Ja, slik har det jo vært hele tida, det. Som jeg har sagt, har vår pensjon vært en del av lønna. Det kan da ikke være meninga at alle skal ha det dårligst mulig? Og det er mye bedre for ansatte i privat sektor å slåss for en pensjonsordning som vi har – når vi har den!

– Hvis offentlig ansatte klarer å forsvare sin pensjonsordning: Kan to ulike systemer leve side om side?

– Ja, hvorfor ikke? Det har jo hele tida levd to systemer side om side. Hvis vi i offentlig sektor har våre pensjonskasser som virker slik som i dag, så kan vi fortsette slik det har vært hele tida.

Stein Asthøy

Aksjon «Forsvar offentlig pensjon»

Sosiale institusjoners fagforening er en av flere fagforeninger som har stiftet aksjonen «Forsvar offentlig pensjon».

18. november inviterer de til en stor konferanse i Oslo. Målet er å komme ut med mest mulig informasjon om pensjonsordningene i stat og kommune slik de er i dag, og om de planlagte ødeleggelsene av det.

Stein Asthøy sier at det er nødvendig med et sterkt press overfor det partssammensatte utvalget som skal komme med ei innstilling før tariffoppgjøret.

Konferanse 18. november

Tid: kl. 9–16. Sted: Vika kino i Oslo

Forfatter av AFP på en-to-tre, Magnus Marsdal, pensjonsrådgiver Harald Engelstad og NTL-er Gudrun Høverstad er blant innlederne.

Ledelsen i de store forbundene i offentlig sektor og representanter i det partsammensatte utvalget som skal utrede tilpasning av offentlige pensjoner til pensjonsreformen, blir invitert.

Konferansen koster 200 kroner. Da er mat og kaffe/te inkludert. Dette betales inn til konto «Forsvar offentlig pensjon» 1440 18 19372. Send påmelding med navn og telefonnummer til post@forsvarpensjon.no.

Det er oppretta et eget nettsted for initiativet:

www.forsvarpensjon.no

FINN DIN PENSJON!

Gunnar Rutle er medlem av Utdanningsforbundet i Møre og Romsdal. Han har jobba med pensjonsreformen og har laga en pensjonskalkulator. Den regner ut hva pensjonsreformen fører til for deg.

<http://tinyurl.com/57zxdb>

Vellykka faglig konferanse

Helga 17.–19. oktober arrangerte Rødt en faglig konferanse i Oslo med rundt 70 deltakere. Temaene var blant annet opposisjon i fagbevegelsen, krisa i økonomien, tjenestedirektivet, sosial dumping, pensjon, arbeidslinja og stortingsvalget. Det var dessuten ei ungdomssamling.

Torill Nustad (bildet), leder av Norsk tjenestemannslag ved Universitetet i Tromsø, innleda om strategier for like-lønn. I tillegg til å støtte likelønnskommissjonens forslag om en likelønnsrett i offentlig sektor og en lavtlønns- og like-lønnsrett i privat sektor, stilte Nustad spørsmål om ikke tida nå var kommet for å ta ut tariff tillegg på andre måter enn ved lønn. Hun nevnte kortere arbeidsdag og skikkelig pensjon som eksempler, men mente at også slikt som fjerning av egenandeler i helsevesenet og økt stipendandel for studenter kan være naturlig å stille krav om.

Tidligpensjon – en rett for alle

Ingvild Bø Moberg sitter i styret i Fagforbundet i Akershus

På konferansen Kvinner på tvers i slutten av september snakket Ingvild Bø Moberg om hvor viktig det er å beholde de offentlig ansattes pensjon. Vi sakser deler av innledninga her.

Ingvild Bø Moberg

Hovedformålet med tjenestepensjonen er å gi livslang inntektssikring i alderdommen (pensjon tilsvarende 66 prosent av tidligere inntekt, av sluttlønnen), mens formålet med AFP, jf. avtalen som ble inngått i 1988, har vært å gi mulighet til pensjonering før den ordinære aldersgrensa i folketrygden, for personer uten særaldersgrenser. AFP-ordningen har altså fram til nå vært en tidligpensjonsordning.

I Stortingets pensjonsforlik, vedtatt 26. mai 2005, heter det at «tjenestepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres». Dette vedtaket står Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre, Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet bak.

Det er mulig at vi bør erkjenne at AFP er blitt en tilleggspensjon, og at offentlig tjenestepensjon derfor må bli sikkerhetsnett. Det er mulig på bakgrunn av stortingsforliket. Den store kampen blir: Når regnes man som pensjonist, i den forstand at man skal ha krav på to tredjedeler av sluttlønnen.

En mulig taktikk

Man kan, i beste fall, tenke seg at man får forhandle seg til en offentlig tjenestepensjon (OTP) slik at alle som omfattes av den, er sikra 66 prosent ved 62 år etter minst 30 års opptjening. Så må elementene fra arbeidslinja bli i varetatt av at de som fortsatt står i jobb, og dermed tjener opp mer fra folketrygden og AFP, får mindre fra OTP. Totalt vil de øke pensjonsgrunlaget slik at de oppnår en pensjon på 67, 68, 80, eller 100 prosent for den saks skyld, hvis de jobber til de er 80 år. Er det politisk og praktisk mulig å tenke seg at vi på en måte «bytter» funksjon på AFP og OTP, slik at OTP skal sikre at de som har behov for å gå av ved 62 år, blir sikra retten til 66 prosent, mens AFP slik jeg har oppfatta det nå, er blitt en tilleggspensjon til folketrygden, som du får, enten du trenger den eller ikke? Kan OTP bli vårt verktøy for å ivareta de gruppene som kommer dårligst ut i den nye pensjonsreformen og med nye AFP.

Fortsatt kamp

Hvis vi fikk gjennomslag, kan vi fortsette kampen for ett pensjonssystem, som ivaretar dem som ikke makter å stå i arbeid lenger enn til 62, slik at det i framtida også vil kunne omfatte privat sektor. Kampen vil da være at alle arbeidstakere skal ha en like god tjenestepensjonsordning, som de i offentlig sektor.

Tjenestepensjon – privat og offentlig sektor må stå sammen

Ansatte i stat og kommune har tjenestepensjoner som fortjener en kamp. Full pensjon etter 30 års opptjening gir trygghet for medlemmene av pensjonsordningene. Blir dette ødelagt, kan forsikringskapitalen feire en ny seier. Dette sier Bjørn Tore Egeberg, faglig leder i Rødt.

Jorun Gulbrandsen

– Hvis fagforbunda i offentlig sektor klarer å forsvare tjenestepensjonene, vil det være til stor inspirasjon også for fagorganiserte i privat sektor. Da kan vi starte arbeidet med å kreve en ny pensjonsreform, denne gangen en folkets pensjonsreform, en solidarisk pensjonsreform. Målet må være å ta pensjonssparinga tilbake til folketrygda, og få et system der folk ikke straffes økonomisk resten av livet for å ha vært sjuke, for å ha jobba deltid i noen år, for å ha bytta jobb noen ganger, for å ha tatt seg av gamle og andre som trenger hjelp, eller for å ha tatt seg av barn.

Kapitalens pensjonsreform

Nå har vi fått en kapitalens pensjonsreform. Den er ei gavepakke til de private forsikrings-selskapene. Pensjonsreformen premierer økonomisk dem som har jobber som en kan stå lenge i, dem som har god helse og dem som har kunnet jobbe full tid med god lønn i 40 år. Dette skaper en utrygghet som får folk til å vurdere private pensjonsforsikringer.

– *Hva skjer i mellomoppgjøret?*

– Våren 2009 skal det forhandles om hvordan pensjonen til stats- og kommuneansatte skal tilpasses pensjonsreformen. Da har de to valg:

- Enten å velge modellen til pensjonsreformen, der alle år teller, og lage en kopi av resultatet i privat sektor.

- Eller å videreføre ordningene med 66 prosent av lønna i pensjon etter 30 års opptjening.

De er to helt ulike modeller, som ikke kan tilpasses til hverandre.

AFP

Statsministeren har lovet at alle skal ha anledning til å gå av ved 62, men det løftet er brutt. Det er mange lavtlønte som ikke har rett til å gå av ved 62, med de reglene som er valgt. Hvis disse reglene overføres til offentlig sektor, vil mange lavtlønte, spesielt kvinner på deltid, miste retten til å gå av når de er 62 år. Det vil ikke vil ha, er at folk som vet de er utslitte, må

Bjørn Tore Egeberg er faglig leder i Rødt

gå den tunge veien i trygdesystemet, hos Nav, og søke om å få gå av tidlig på uførepensjon.

– *Hva må gjøres?*

– Det er nødvendig med et sterkt press, en aktiv opinion, fra de ansatte i stat og kommune, som viser forhandlerne at folk er fullt klar over at de har noe å forsvare, og er villige til å gjøre det. Forsøk på å rasere tjenestepensjonene er både en politisk sak og en tariffsak. Både politisk kamp og tariffkamp kan brukes for å forsvare tjenestepensjonene. Jeg vil oppfordre fagforeninger og forbund i privat sektor om å støtte denne kampen.

Reell kampvilje

Det trengs medlemsmøter i foreninger og klubber, der folk skolerer i pensjonsordninga og diskuterer om de er villige til å gå til streik for å forsvare den. En reell vilje til kamp er det eneste som kan få regjeringa til å rygge her. Husk det er valgår!

– *Hva kan Rødt gjøre?*

– Rødt støtter fullt ut initiativet «Forsvar offentlig pensjon», og vil oppfordre flest mulig fagforeninger om å slutte seg til.

Rødts medlemmer vil dele ut opplysningsmaterieill. Vi har avisa *Rødt nytt*, og vi lager et informasjonshefte. På Rødts nettsted er det egne sider der det fortløpende blir lagt ut informasjon om pensjonene og pensjonskampen.

Informasjon, diskusjon, mobilisering – det er jobben framover. Se www.raudt.no.

NTL vil ha streikerett på pensjon

Forbundsstyret i Norsk tjenestemannslag vedtok 15. oktober dette:

«Ved utformingen av AFP må det tas spesielt hensyn til de mange, i all hovedsak kvinner som arbeider deltid. Disse må fortsatt gis mulighet til å gå av med AFP.

AFP i statlig sektor må utformes slik at vi fortsatt kan velge om det er lov om Statens Pensjonskasse eller LO-NHO-

ordningen som skal legges til grunn ved beregning av pensjonen. Pensjonssystemet må få en utforming som ivaretar likestillings- og integreringshensyn.

30 års opptjeningstid og sluttlønnsprinsippet for beregning av pensjonen videreføres.

Ved avgang skal en fortsatt sikres minimum 66 % av slutt lønn ved overgang til pensjon fra fylte 65 år dersom en har 30 års medlem-

skap i offentlig pensjonsordning. Avgang fra stillinger med særaldersgrenser skal gi samme pensjon som for dem som har ordinær pensjonsalder gitt full opptjening.

Mellomoppgjøret i 2009 vil ha avgjørende betydning for den framtidige offentlige tjenestepensjonen. Resultatet av oppgjøret skal ikke godkjennes før medlemmene har gitt sin tilslutning i uravstemning.

– Kvinnehelse lite prioritert

Det var overlege Anne Eskild som på årets Kvinner på tvers-konferanse tok opp den lave prioriteringa av kvinners helse innen medisinsk forskning,

Marit Kvamme

Det er for lite kunnskap i samfunnet om spesifikke kvinnesykdommer, om sykdommer som rammer kvinner oftere enn menn, og om kvinnehelse i forbindelse med svangerskap og fødsel, sa Eskild.

Hun stilte også spørsmål ved om enkelte likestillings tiltak i våre dager går ut på å gi menn rettigheter på bekostning av kvinner.

I tillegg nevnte Eskild at det er store forskjeller mellom ulike grupper kvinner i Oslo, når det gjelder svangerskap og fødsler.

Ulike sykdommer

– Hvorfor er det viktig å snakke om kvinners helse, og ikke bare helse generelt?

– Det er viktig fordi menn og kvinner rammes av ulike sykdommer, og behandlingseffekt og symptomer ved samme sykdom kan være ulik for kvinner og menn. Dessuten er det svært viktig for samfunnet som helhet å ta vare på kvinners helse knyttet til svangerskap og fødsler.

– Den offentlige utredningen om kvinners helse (NOU 1999:13) konkluderte med at kjønnspektivet er gjennomgående mangelfullt i medisinsk fagutvikling og forskning og i offentlig planarbeid. Hva har skjedd med anbefalingene fra denne utredningen?

– Det har skjedd noe. Blant annet har det vært mer fokus på kjønnspektivet ved bevilgninger av midler gjennom Forskningsrådet. Men dette er for lite. Et eksempel er at diskusjonen rundt endringer av pensjonssystemet i svært liten grad dreier seg om at endringene vil berøre kvinner og menn ulikt.

Mangelfull kunnskap

– Er kjønnspektivet fortsatt oversett i medisinen? Og vil du si at dagens helsetjenester er likeverdige for menn og kvinner?

– Kjønnspektivet i medisin kan i alle fall bli bedre. Jeg tror nok at helse-tjenestene for menn og kvinner er likeverdige i prinsippet. Men sykdommer rammer menn og kvinner ulikt. Og for mange av de sykdommene som oftere rammer kvinner, er vår kunnskap mangelfull. Fibromyalgi er et eksempel. Derfor kan behandlingstilbud og behandlingseffekt være forskjellig for kvinner og menn.

– Du har tidligere vært med på en studie om vold og sykdommer blant kvinner, og studien har vært publisert i Journal of General Internal Medicine. Hva var de viktigste funnene i denne studien?

– At kvinner som har vært utsatt for vold, har flere kroppslige sykdommer og symptomer på sykdommer. Desto mer vold kvinnene har vært utsatt for, desto flere symptomer på sykdom har kvinnene.

Drive in-fødsler

– Hva mener du med utsagnet om at vi har fått «drive in-deliveries» på barselavdelingene?

Hei, hvor det går ... (Parkeringsskilt på Ullevål universitetssykehus)

– Jeg synes det er et tanke-kors at for femti år siden kunne kvinner få være over en uke på barselavdelingen etter fødsel, og de kunne også få husmorvikar i hjemmet etter hjemkomst. I dag er kvinnene knapt tre-fire dager på sykehus etter en fødsel. Det til tross for at mange er forløst med keiser-snitt eller operativt på annen måte.

Personalet på mange fødeavdelinger er også ofte overarbeidet, særlig i perioder med mange fødsler. Det kan gå på sikkerheten løs. Kvinnen som mor har lite status i dagen samfunn. Nedskjæringer innen føde- og barselomsorg kan være en gjenspeiling av dette.

Økonomi påvirker kvinners valg

– Økonomisk støtte ved fødsel er knyttet til lønnsinntekt og deltakelse i arbeidslivet – hvilke konsekvenser får dette, og

hva mener du er alternativet?

– Barnefødsler er den viktigste produksjonen i et samfunn. Jeg synes offentlig støtte ved fødsel burde være uavhengig av lønnsinntekt. Alle kvinner som føder er like mye verdt. Det er også deres barn. Slik det nå er, gis maksimal offentlig støtte ved fødsel på et tidspunkt i kvinners liv hvor hun knapt er fruktbar. Det er stor forskjell på kvinners rettigheter til offentlig støtte ved fødsel. De som på forhånd har mest, får mest støtte. Dette synes jeg er dypt urettferdig. Og jeg tror det påvirker en kvinnes valg om å få barn.

Anne Eskild er professor II og overlege ved Kvinne-klinikken på Akershus universitetssykehus. Hun holdt foredrag om kvinners helse på Kvinner på tvers-konferansen 2008.

Nei til tjenstedirektivet

13. oktober ble det holdt ei fanemarkering idet LO-sekretariatet skulle ha møte om EUs tjenstedirektiv. De framførte forlangte: Krev at regjeringa sier nei til tjenstedirektivet!

Det er et klart flertall blant medlemmene i LO mot direktivet og for at

regjeringa skal bruke veto-retten.

Sekretariatet anbefalte regjeringa å reservere seg. Men nei-folket må fortsatt stå på. For sekretariatet og Flåthen mener at det fortsatt er «diskusjon og usikkerhet» om virkningene av tjenstedirektivet.

Terje Skog fra EI<-forbundet leverer et opprop til LO-leder Roar Flåthen

FRA TOPPEN AV ET TRE

Vi i toppen av et tre har tenkt en del på oksidering. For du veit at du holder på å harskne totalt? I live går du gradvis ut på dato. Helt naturlig. Men dette skal nå stoppes med alle midler. Antioksidanter er våre nye relikvier, mot alt ondt.

Fylt av mediabåren angst, har også vi kjent det ortorektiske vanviddet nappe i halsenene. Ortoreksi er forstyrrelsen som gjør folk besatt av å spise riktig og sunt, for å holde seg slank. Vi får kontinuerlige påbud om å ta vare på oss selv, holde oss friske. Lengst mulig, mest mulig. Produserende og konsumerende, i all evighet, amen. Reklame og media øver et enormt press med sine idealer og helsereportasjer. Blir vi friskere av det?

Mennesket skal være det eneste vesen som kan tenke om framtida. Dette bringer oss visse bekymringer. Men man trenger jo ikke å uttrykke seg så bastant som at vi alle skal dø. Hvis vi sier «hvis» i stedet for «når», så blir det mer optimistisk, liksom. For det er jo så mye vi kan gjøre. Spise blåbær, for eksempel.

Ståle Fredriksen, lege med dok-torgrad i uflaks, hevder at helse ikke er noe vi får som fortjent. Kjør i deg blåbær til det tyter, dine gener og din oppvekst, samt tilfeldigheter, vil uansett være langt mer utslagsgivende for din helse. Definisjon på uflaks: noe som har skjedd deg, som er til ulempe, og som er utenfor din kontroll. Vi i toppen ser mekanismen som årsaksforklarer sjukdom med indivi-dets egne valg som et symptom på en ukulturen. Enhver er sin egen lykkes smed. Videre levnes vi som fører et lavkarbo, høy-antioksidert liv, innlullet i en falsk trygghet.

Når også vi, i eliteklassen av opplyste, får kreft eller hjertetrøbbel, blir vi rysta. Så blodig urettferdig! Hadde det enda vært den vomdigre buss-sjåføren av en svoger, så skulle du forstått det. Kroppen din og du hadde en avtale; hvis jeg spiser slik og løper sånn, så skal du til gjengjeld la være å begynne med ureglementert celledeling. Deal?

Uflaks-forståelsen sier at det er lurt å bedre forutsetningene dine med ok livsstil, men det svære lotteriet gikk av stabelen når det ble avgjort på hvilken side av elva du ble født.

Skogul

Kvinner på tvers

I slutten av september ble årets Kvinner på tvers-konferanse holdt i Oslo. Dette er en årlig begivenhet, der medlemmer av kvinnedominerte fagforeninger og kvinnepolitisk interesserte mennesker møtes til diskusjoner på tvers av tradisjonelle organisatoriske skillelinjer.

130 kvinner fra hele landet deltok. Kvinnelønna, offentlig tjenstepensjon, kvinners helse, arbeidslinja og Nav var blant de sakene som ble diskutert.

Innledninger fra konferansen finnes på home.no.net/kptvers/

KALENDER

- 1. november Bergen
Antirasistisk seminar, Nordnes
Bydelshus kl. 11–19. Arr: «For et
åpnere Norge»
- 6.–9. november Oslo
Globaliseringskonferansen
www.globalisering.no
- 14.–16. november Hell
Nei til EU, landsmøte
www.neitileu.no
- 18. november Oslo
Forsvar offentlig pensjon
- 22.–23. november Oslo
Kvinnefronten, landsmøte og
feminismekonferanse
- 29. november Oslo
Nei til EUs julemarked
- 6. desember Oslo
Klassekampens julemesse
- 30. januar – 1. februar
Trondheimskonferansen

RØDT NYTT

Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Nettstad: www.raudt.no
Telefon: 22 98 90 50
E-post: raudt@raudt.no

Konto: 7874 05 56478
ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Utgjevar: Raudt
Trykkeri: Nr1Trykk
Redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: redaksjonen@raudt.no

Redaksjonen avslutta 21. oktober

Om ikke annet er oppgitt, tilhører
bildene i avisa Rødt nytt.

Nirmal Brahmachari

har nettopp gitt ut
ei samling noveller
mot rasisme og
diskriminering. Den
heter *De fremmede*
og kan kjøpes i
Tronsmo bokhandel.

Regjeringa: Mer penger til krig

Den rødgrønne regjeringa er fortsatt på krigsstien. Statsbudsjettet for 2009 legger opp til å øke bevilningene til norske styrker i utlandet med 268 millioner kroner.

Rød Ungdom

Rød Ungdoms leder, Mari Eifring, undres: Hvor mange flere år må gå, og hvor mange flere sivile afghanere må dø, før regjeringa skjønner at Nato ikke gjør situasjonen i Afghanistan bedre?

– Ifølge statsbudsjettet som kom 7. oktober, vil ISAF også i 2009 være hovedsatsingsområde for Norges militære engasjement i utlandet. Hjelper det afghanerne?

– Statistikk fra FN viser det motsatte: Siden 2002 har leseferdigheten i landet gått ned, forventet levealder har gått ned, og antall folk under fattigdomsgrensa har økt.

Det er meningsløst å bruke så mye penger og ressurser på et prosjekt som handler mer om å pleie våre kontakter i Nato enn å hjelpe afghanerne. Da kunne pengene like gjerne blitt brukt på smøringslunsjer, ikke elitesoldater. Forsvarsminister Anne Grete Strøm-

Erichsen hadde fått mye russisk kaviar, hummer og champagne for 268 millioner.

Opprør

– Samtidig som antall utenlandske soldater i Afghanistan har økt med over 10 000 i løpet av det siste året, har opprøret økt både i styrke og bredde. Voldsnivået er nå på høyde med situasjonen i 2001, da Taliban ble jagd fra makta. For første gang siden krigens begynnelse, er det blitt drept flere amerikanske soldater i Afghanistan enn i Irak denne høsten. Det er ingenting som tyder på at Nato og Norges tilstedeværelse i Afghanistan bidrar til å gjøre landet mer trygt og fredelig.

Skarpskyttertropp

– Nå viser det seg også at Norge spiller en mer offensiv rolle enn det som til vanlig blir kjent. VG-journalist Tom Bakkeli, som har skrevet bok om dette, forteller for eksempel om en skarpskyttertropp med oppgave i første rekke å «ta ut» trusler mot de norske styrkene. Eller rett og slett å drepe fienden.

– Kan USA vinne krigen?

– Det tror jeg ikke. Tidlig i oktober innrømte selv britenes øverste militære leder i landet, Mark Carleton-Smith., at krigen ikke kunne vinnes. «Vi kommer ikke til å vinne denne krigen. Det handler nå om å få opprøret redusert til et omfang der det ikke utgjør noen strategisk trussel og kan bli håndtert av den afghanske regjeringshæren,» sa han til *Sunday Times*. Han sa også at konflikten i Afghanistan bør løses ved forhandlingsbordet. – Hvis Taliban er villig til å sette seg ned og snakke, er det akkurat det vi trenger, sa han

Stortinget

– Jeg er provosert over Stortingets mangel på respekt for folkemeningen i Norge. Utallige meningsmålinger viser at det er flertall for å trekke styrkene ut av Afghanistan. Folk har skjønnet at den eneste måten å bygge opp Afghanistan på, er ved å trekke ut okkupasjonsstyrkene. Likevel er et enstemmig storting enig om å fortsette krigen. Det er tydeligvis viktigere å lytte til sine venner i Det hvite hus, enn til det norske folket!

Foto: Soldiers Media Center

Stopp Goliat!

Til våren avgjøres det om Goliat-feltet åpnes for oljeutvinning. Det er på tide å stoppe miljøskurkene.

www.stoppgoliat.no

Iver Johansen Aastebøl

Etter at den rødgrønne regjeringen åpnet Barentshavet for oljeleting, fant det italienske selskapet ENI olje på Goliat-feltet. Nå vil ENI åpne det første oljefeltet i Barentshavet og pumpe opp olja. Dersom det skulle bli bygget ut, vil det bli et av de funnene på norsk sokkel som er nærmest kysten, bare 48 kilometer fra land. Så kort fra land vil det bare ta et og et halvt døgn før et eventuelt oljeutslipp når land og miljøkatastrofen er et faktum.

Rike havområder

Havområdene utenfor Finnmarkskysten er blant verdens rikeste og mest verdifulle. Oljevirkosomhet i Barentshavet setter disse verdiene på spill, ettersom artene der rammes svært hardt om de berøres av oljesøl. I et arktisk område med ekstreme værforhold har oljevernberedskap liten eller ingen effekt, og konsekvensene av et akutt oljeutslipp vil kunne bli enorme.

Utslipp

Oljebransjen er blant Norges største miljøskurker, og står for en fjerdedel av de totale

norske klimagassutslippene. Hvis vi skal unngå de verste følgene av klimaendringene, må vi kutte utslippene dramatisk i løpet av få år. Da kan ikke oljebransjen få fortsette å hente opp olje i nye og sårbare områder.

Fornybar energi

Den norske oljekrana må gradvis skrus igjen, og vi må satse på fornybare energikilder. Fortsatt oljeproduksjon står i veien for en slik satsing, ettersom mer penger til olje betyr mindre penger til fornybar energi. Det var tydelig i forslaget til statsbudsjett for

2009: Det blir satt av 125 milliarder til investeringer på norsk sokkel, mens et forslag om 1,4 milliarder mer til fornybar energi blir stanset av Jens Stoltenberg personlig!

Send e-post

Norske politikere har aldri klart å si nei til nye oljefelt. Derfor må vi hjelpe dem litt. Gå inn på stoppgoliat.no og send e-post til stortingspolitikere fra ditt fylke. Forklar dem at nok er nok. Det er på tide å si nei til den skitne oljeindustrien. Det er på tide å si nei til Goliat.

RØD UNGDOM BLI MED I RØD UNGDOM!

Ta kontakt på e-post (ru@sosialisme.no). Sjekk også ut: www.sosialisme.no

Ved kontrollposten

Palestina. Ramallah. Fredag er fridag. Under Ramadan ville mange dra til Jerusalem og Al-Aqsa-moskeen for å be. Al-Aqsa er muslimenes tredje mest hellige plass.

Steinar Pedersen

Andre fredag i Ramadan

Vi kommer til *Qalandia checkpoint* (israelsk kontrollpost) noe etter klokka åtte på morgenen. Det er biler og busser parkert nær sagt over alt. Lufta framme ved sperringene er full av støv, og det er ca 40 grader varmt i sola. Anslagsvis 7–800 folk står i solsteiken og venter på å komme helt fram til den andre køen, for der å bli vurdert til å komme gjennom sjølve checkpointet. Kommer de gjennom, kan de dra til Jerusalem. Folk blir behandla som kveg. Omgitt av den ulovlige muren med kontrolltårnene, som hele tida er bemannet med soldater som har full kontroll. Menneskemassen blir holdt tilbake av anslagsvis 50–60 soldater. Flere soldater er klare i ei forlegning rett på utsiden

den av checkpointet. Grupper på 30–40 blir sluppet fram fra opphopninga til selve kontrollposten. Noen jeg snakker med gråter, to voksne med tre barn, de hadde fått beskjed om at det var greit med alle unntatt den minste jentungen på 6–7 år. Ingen videre forklaringer. Det er ganske mange som blir jagd tilbake fra sjølve kontrollen, avslag. Og går du ikke fort nok tilbake, får du hjelp av overivrige israelske soldater.

Gravid kvinne

Berit Mortensen fra Palestina-komiteen i Norge er på plass. Hun er i Palestina for å følge opp et jordmorprosjekt de har i Ramallah. Som god jordmor får hun los på en gravid kvinne. Kvinnen er gravid i fjerde måned. Den gravide har ikke godt av å oppholde seg i 40 graders varme og bli utsatt for denne behandlingen.

Berit greier ved hjelp av norsk pass og god overtalelseskunst å få snakka kvinnen gjennom den første sperringa av soldater og fram til kontrollen. Berit og jeg sitter etterpå i bilen og prater om dette. Vi er svært så glade for i det minste at Berit kunne gjøre noe for denne ene kvinnen.

Foto: Steinar Pedersen

Da kommer NRKs videjournalist inn i bilen og kan fortelle at hun har på tape at kvinnen hadde blitt tatt ut av den siste køen før selve kontrollen og ført bakerst i den store menneskemassen igjen. Det blir stille i bilen. Det blir sinne i bilen.

110 000 mennesker

Vi er der nesten to timer før vi drar videre. Ingen skudd, ingen tåregass er løsna. Det er heller ikke rapporter så langt på at folk er alvorlig skada ved checkpointene denne andre fredagen i Ramadan. Det blir anslått at til sammen 110 000 mennesker kom seg til Jerusalem for be til sin Gud.

Men det vi så er en behandling av mennesker som er brudd på menneskerettigheter, Geneve-konvensjoner og FN-resolusjoner. Det er vondt å se mennesker bli behandla på denne forferdelige måten.

Jordmorprosjektet i Ramallah

Rødt nytt

Berit Mortensen, som Steinar Pedersen fra Palestinakomiteen forteller om, leder et jordmorprosjekt som det norske utenriksdepartementet bevilga penger til i 2007. Prosjektet bygger på erfaringer som hun og de andre jordmødrene har gjort ved sjukehuset i Sandnessjøen. Der reiser jordmødrene ut til sine faste steder og utfører svangerskapsomsorg en gang i uka. Det er viktig å vite om de gravide på forhånd for å ta vare på dem. Jordmødrene kan være deres advokater på sjukehuset og si at de har det slik og sånn. Hvis det er en risikofødsel, kan de komme tidligere. Hvis det er meldt storm, kan de ringe og komme før, slik at de er sikre på å rekke fram i tide. Disse erfaringene skal brukes i Ramallah.

I Palestina blir ikke kvinnene stansa av været når de

skal til sjukehuset og føde, men av israelske soldater med geværer ved check points. Kvinner føder ved veisperringene, fordi de israelske soldatene ikke slipper dem fram, enda de kommer i sjukebil. Flere titalls fødsler har i de siste årene har ført til døden for mor eller barn.

Berit Mortensen har fortalt mye om jordmorprosjektet i *Rødt nytt* nr 4/2007, se www.raudt.no

NRK er med

Steinar Pedersen skriver at NRK var til stedet med en journalist. Det er Gerd Inger Polden. Hun har blant annet laget serien *Jordmødrene*, som nylig gikk på NRK. Nå filmer hun jordmødrenes arbeid i Palestina for NRK. Programmet er planlagt 15. desember.

Foto: Steinar Pedersen

Rødts nestleder Ingrid Baltzersen var en av appellantene. Foto: Christian Sørgerd

Fritt Baskerland!

6. oktober var det demonstrasjon utenfor den spanske ambassaden i Oslo i protest mot at den spanske høyesteretten hadde forbudt de baskiske partiene EHAK-PCTV og EAE-ANV, et kommunistisk og et sosialistisk parti. Demonstrantene krevde at det måtte bli slutt på forfølgelsen av den den baskiske venstresida og av dem som kjempet for sjølstendighet for Baskerland.

BLI MED I RØDT

www.roedt.no • 22 98 90 50 • raudt@raudt.no

- Ja, jeg vil
- bli medlem i Rødt
- betale kontingent som Rødrev (avtalegiro)
- ha mer info om Rødt
- bli medlem i Rød Ungdom
- abonnere på *Rødt nytt*
- abonnere på tidsskriftet *Rødt!*

Navn:
Adresse:
Postnr.: Sted:
Epost:
Telefon:

Dato:
Signatur:

Send til:
Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

eller send på epost til:
raudt@raudt.no

ABONNER PÅ RØDT NYTT!

Rødt nytt er ei gratis avis som kjem ut 10 gonger i året.

Send namn og adresse til raudt@raudt.no